

Frågor och svar om anmälningsförfarandet

Ändring av miljöskyddslagen (MSL) 1166/2018 och ändring av statsrådets förordning om miljöskydd 50/2019

1. NTM-centralerna har till uppgift att bistå den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten i ärenden som gäller miljötillstånd. Gäller detta också anmälningsförfarandet?

NTM-centralerna ska styra och främja skötseln av de uppgifter som avses i miljöskyddslagen och i de bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. NTM-centralen stöder i ärenden som hör till dess behörighetsområde den kommunala miljöförvaltningsmyndighetens verksamhet, således även i frågor som gäller anmälningsförfarandet. Kommunen ska därför i första hand vända sig till NTM-centralen i frågor som gäller tillämpningen.

2. Påverkar ett eventuellt ändringssökande rätten att inleda eller fortsätta verksamheten? Ska ett anmälningsbeslut ha vunnit laga kraft innan en byggnad tas i bruk?

Inom anmälningsförfarandet kan verksamhetsutövaren trots ändringssökandet inleda verksamheten och fortsätta befintlig verksamhet, men han eller hon ska iaktta villkoren i anmälningsbeslutet. Verksamhetsutövaren ska dock vid inledandet av ny verksamhet beakta att beslutet kan ändras som en följd av ändringssökandet.

3. Ska en förteckning över grannfastigheter bifogas anmälan? Ska alla fastigheter anges, även om de saknar byggnader?

En förteckning över grannfastigheter ska bifogas anmälan. Förteckningen ska även inkludera samtliga obebyggda fastigheter.

4. Upphör ett gammalt miljötillstånd automatiskt att gälla när ett ärende som hör till anmälningsförfarandet inleds utifrån 29 § eller 89 § i miljöskyddslagen? (Svaret slutfört 27.3.2020)

Nej, men ett anmälningsbeslut ersätter i regel ett gammalt tillstånd. Om verksamhetsutövaren har sökt ändring endast i en del av villkoren i det gällande tillståndet, meddelas de nya villkoren i anmälningsbeslutet och i beslutet anges att miljötillståndet förblir i kraft till övriga delar.

5. Om en anmälan inte kompletteras inom den utsatta tiden, ska myndigheten då fatta ett beslut om att inte handlägga anmälan eller räcker det att utövaren informeras om detta?

Myndigheten fattar ett beslut om att lämna ärendet utan prövning och till beslutet bifogas en besvärсанvisning.

6. Är höranden och utlåtanden enklare inom anmälningsförfarandet?

Lagstiftningen är densamma som för miljötillståndsförfarandet. Myndigheten kan enligt 115 e § i miljöskyddslagen överväga att lätta upp utlåtanden och höranden.

7. Ska ett nytt anmälningsförfarande inledas om man byter byggplats i samband med byggarbetet?

Ja, en ny anmälan ska göras, eftersom ansökan har behandlats och de som orsakas olägenhet hörts med tanke på den ursprungliga placeringen.

8. Är det fråga om ett fel i handläggningen av en anmälan om grannarna eller de intilliggande fastigheterna inte hörs?

Ja, parterna ska höras. Att låta bli att höra parterna är fel.

9. När upphör ett beslut att gälla om man inte inleder någon verksamhet enligt anmälan?

Om ingenting görs kan myndigheten enligt 88 § i miljöskyddslagen bestämma att ett beslut upphör att gälla efter fem år. Enligt 170 § i miljöskyddslagen ska verksamhetsutövaren meddela om verksamheten inleds senare eller om ingen verksamhet inleds.

10. Kan myndigheten ingripa med kompletterande villkor om en anmälan har lämnats in och myndigheten efter att anmälan kompletterats upptäcker att allt inte går till på det sätt som verksamhetsutövaren uppgett? (Svaret slutfört 27.3.2020)

Det finns inte något hinder för kompletterande villkor. Efter att anmälningsbeslutet har meddelats ingriper man i verksamheten genom tillsyn och vid behov med administrativa tvångsmedel.

11. Vad får skrivas in i de villkor som meddelas genom ett anmälningsbeslut (t.ex. skydd av bränslecisterner i fråga om djurstall, strandbete, avstånd till brunn, täckning av gödselstad)?

Ett anmälningsbeslut kan kompletteras med samma nödvändiga villkor som ett tillståndsbeslut. Förutsättningarna för ett positivt beslut anges i 115 d § i miljöskyddslagen. Man får dock inte meddela villkor om sådana angelägenheter som redan regleras genom en förordning (t.ex. djurskyddsförordningen, nitratförordningen).

12. Kan anmälningsblanketten publiceras som bilaga till beslutet på webben?

Ja, blanketten är en del av beslutet. Vissa personuppgifter ska döljas enligt gällande bestämmelser.

13. Vilket förhållande råder mellan anmälningsförfarandet och tillstånden enligt markanvändnings- och bygglagen och i vilken ordning ska de behandlas? (Svaret slutfört 27.3.2020)

Det finns inga lagbestämmelser om förhållandet mellan anmälningsförfarandet och tillstånden enligt markanvändnings- och bygglagen. I praktiken har man ofta först ansökt om miljötillstånd

för verksamheten och därefter om bygglov. Detta rekommenderas också i anmälningsförfarandet.

14. Kan en anmälan handläggas utan att den behandlas av en nämnd?

Kommunerna bestämmer själva hur ärenden behandlas.

15. Det finns ett gällande miljötillstånd för att utvidga verksamheten men ingen utvidgning har skett. Verksamhetsutövaren vill återgå till den ursprungliga situationen (innan ett miljötillstånd söktes för utvidgningen). Hur ska man gå till väga?

Man gör en anmälan enligt anmälningsförfarandet (Ändring av tillstånd, 89 § i MSL).

16. Verksamheten har beviljats miljötillstånd men i samband med övervakningen framgår det att situationen i praktiken avviker från tillståndet. Verksamheten är i en sådan storleksklass att den i fortsättningen ska omfattas av anmälningsförfarandet. Hur går man till väga? (Svaret slutfört 27.3.2020)

Om verksamhetens miljöpåverkan ökar ska verksamhetsutövaren göra en anmälan om en väsentlig ändring av befintlig verksamhet (29 § i MSL) och i övriga fall en ändring av miljötillstånd för befintlig verksamhet (89 § i MSL). Vid behov kan myndigheten uppmana utövaren att lämna en anmälan och i sista hand framhäva uppmaningen med administrativa tvångsmedel.

17. En verksamhetsutövare har beviljats miljötillstånd för sin verksamhet som finns på ett grundvattenområde. Kan anmälningsförfarandet tillämpas på objektet om verksamhetsutövaren ansöker om ändringar i miljötillståndet?

Djurstall på ett viktigt grundvattenområde eller ett annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde är tillståndspliktiga. Anmälningsförfarandet kan inte tillämpas.

18. Ett biogasverk, ett djurstall och en biodieselanläggning omfattas alla av samma miljötillstånd. Ska man övergå till anmälningsförfarandet om verksamhetsutövaren ansöker om ändring av miljötillståndet för någon av de ovannämnda verksamheterna? Biogasverket, djurstallet och biodieselanläggningen är funktionellt nära anknutna till varandra.

Om djurstallet till sitt djurantal omfattas av anmälningsförfarandet ska anmälningsförfarandet tillämpas på detta. De övriga verksamheterna förblir tillståndspliktiga. Inom anmälningsförfarandet tillämpas inte 46 § i miljöskyddslagen om samtidig behandling av tillståndsärenden för olika verksamheter. Om antalet djur överskrider gränsen för tillståndspliktig verksamhet kan verksamheterna behandlas samtidigt.

19. Kan en verksamhetsutövare få ett positivt anmälningsbeslut om verksamheten orsakar skada i vattendrag?

När en anmälan lämnas in ska man bedöma om verksamheten kan orsaka förorening av vattendrag i enlighet med 27 § 2 mom. i miljöskyddslagen. Om så är fallet överförs ärendet till tillståndsförfarandet.

20. Hur ska man gå till väga om man vet att en verksamhetsutövare underlåter att iaktta villkoren i ett anmälningsbeslut? Vem ansvarar för att se till att verksamheten motsvarar villkoren?

Anmälningsbeslut övervakas på samma sätt som tillstånd. Vid övervakningen av besluten finns samma rättigheter till förbud och avbrytande som inom tillståndsförfarandet.

Tillsynsmyndigheten ska ingripa i verksamhet som strider mot villkoren. Verksamheten ska åtgärdas så att den motsvarar kraven.

21. Med vilken exakthet ska antalet djur uppges?

Man ska uppge det maximala antalet djurplatser i djurstallet. Antalet djur uppges enligt koefficienterna i bilaga 3 till miljöskyddslagen 1166/2018. Antalet djurplatser behövs för att bedöma huruvida verksamheten är anmälnings- eller tillståndspliktig och för att tillämpa tabellerna om minimiavstånd i förordningen 138/2019.

22. Var går gränsen för en väsentlig ändring i ett djurstall om endast antalet djur på gården ändras? Det finns situationer där man inte bygger nytt utan endast gör inomhusändringar och de befintliga gödselstäderna och åkerarealerna räcker till. Är ett ökat antal djur eller ett byte av produktionsinriktning en väsentlig ändring?

Myndigheten ska från fall till fall överväga om en ändring av antalet djur leder till att verksamhetens miljökonsekvenser/utsläpp ökar eller ändras. Det är inte möjligt att ange fasta, entydiga gränser för vad som är en väsentlig ändring.

När det antal djur som tillåts enligt det gällande tillståndet eller anmälningsbeslutet överskrids permanent är det i princip fråga om en väsentlig ändring av verksamheten. Vid bedömningen beaktas bland annat om de befintliga gödsellagren är tillräckliga och om minimiavstånden uppfylls till de störande objekt för vilka det genom förordningar har utfärdats krav utifrån antalet djur. Ändringar av gödselbehandlingen och ökade gödselvolymer är i allmänhet väsentliga ändringar av verksamheten. I tillståndet eller anmälningsbeslutet för djurstall kan ändringar i djurens ålderskategorier tillåtas på den grund att gödselvolymer inte ökar och produktionsinriktningen inte

ändras. Det är tillsynsmyndighetens uppgift att utifrån de uppgifter som verksamhetsutövaren lämnat bedöma om en ändring är väsentlig och förpliktar till tillstånds- eller anmälningsförfarande.

23. Vilken myndighet har behörighet om den anmälningspliktiga verksamheten ligger inom flera olika miljövårdsmyndigheters verksamhetsområde?

Vid fastställandet av anmälningsförfarandet ändrades inte 34 § i miljöskyddslagen, varför den behöriga myndigheten inom anmälningsförfarandet i princip bestäms utifrån 115 a §. Att verksamheten till exempel ligger delvis inom två olika kommuners område innebär inte automatiskt att den statliga miljötillståndsmyndigheten har behörighet för den anmälningspliktiga verksamheten.

Verksamhetsutövaren kan instrueras att lämna in ansökan till myndigheten i den kommun där största delen av verksamheten placeras. Den myndighet som handlägger anmälan ska begära ett utlåtande bland annat av myndigheten i den kommun där det kan uppstå miljökonsekvenser samt av övriga nödvändiga parter i enlighet med 42 §, särskilt när det gäller verksamhet som överskrider kommungränserna. Den anmälningspliktiga verksamheten ska dock avgöras inom ramen för tillståndsförfarandet i de situationer som anges i 29 a §. I dessa fall kan 34 § 2 mom. tillämpas.

Statsrådets förordning om anmälningspliktiga djurstall 138/2019

1. Vad avses med fastighet i förordningen?

Med fastighet avses exempelvis den gård eller tomt där djurstallet placeras. Minimivståndet fastställs till de objekt som kan störas på grannfastigheterna.

2. Kan man på basis av lagen angående vissa grannelagsförhållanden ge tillstånd till att ett anmälningspliktigt djurstall placeras närmare ett objekt som kan störas än de skyddsavstånd som anges i förordningen i det fall att kravet på minimiavstånd inte uppfylls?

Nej, ett djurstall kan inte överföras från anmälningsförfarandet till tillståndsförfarandet på grund av att avståndskravet inte uppfylls.

3. Avser man med djurstall i förordningen en enda stallbyggnad eller ett komplex bestående av flera olika byggnader (där man håller djur)?

Med djurstall avses en verksamhetshelhet, varvid ett nytt separat djurstall som uppförs i anslutning till samma verksamhet betraktas som en tillbyggnad.

4. När innebär utvidgningen sådana ändringar att verksamheten ska anses motsvara ny verksamhet?
(Svaret har redigerats 1.2.2021.)

Bedömningen ska alltid göras från fall till fall beroende på den enskilda ansökningens särdrag. Rättsväsendet har fattat flera beslut där utvidgningen av verksamheten har tolkats så att den ska anses motsvara ny verksamhet. I rättsväsendets avgöranden har tolkningen av huruvida utvidgningen ska anses motsvara ny verksamhet inte varit bunden till utvidgningens omfattning (t.ex. 2,5 gånger större) utan vid bedömningen har man beaktat bl.a. närheten till bosättningen och miljökonsekvenserna.

5. En tillbyggnad till ett djurstall har beviljats ett lagakraftvunnet tillstånd men byggarbetet har inte påbörjats. Betraktas djurstallet som ett befintligt djurstall eller inte?

Med befintligt avses ett färdigbyggt djurstall som har tagits i bruk.

6. Fattas beslut om avvikelse från minimiavstånd i samband med anmälningsbeslutet?

Ja, beslutet fattas av myndigheten som bedömer om de i förordningen fastställda villkoren för att avvika från minimiavstånden uppfylls. Myndigheten ska i beslutet motivera varför villkoren för avvikelse uppfylls.

7. Vilken tabell för minimiavstånd i bilaga 1 till förordningen tillämpas på broilerhonor?

Minimiavstånden för uppfödninganstalter för broilerhonor fastställs genom att använda tabell 3 för broilrar.

8. Måste man alltid bygga ett fast tak på ett lager för torrgödsel? Enligt nitratförordningen räcker det att gödseln täcks till exempel med en presenning.

I tillståndspliktiga djurstall har de fasta täckena enligt nitratförordningen i allmänhet genomförts med hjälp av tak på grund av de stora gödselvolymerna. I mindre gödselstäder kan gödseln täckas med en presenning (som förhindrar att regnvatten kommer in i lagringsplatsen), som i detta fall kan betraktas som ett fast täcke enligt avståndstabellen.

9. Enligt vilken kolumn fastställs minimiavståndet om gården utöver en ny gödselstad har en gammal helt öppen/otäckt a) slambehållare eller b) torrgödselstad? I tabellerna i bilaga 1 finns inget avstånd från en öppen torrgödselstad eller en öppen slambehållare. (Svaret slutfört 27.3.2020)

Tabellvärdena används för nya djurstallar, utvidgningsdelar till djurstallar och nya gödsellager, varvid avståndet bestäms enligt vilken teknik som används i det nya djurstallet, i utvidgningsdelen till djurstallet och i det nya gödsellagret. Vid beräkningen beaktas det

totala antalet djur på gården, varvid luktbelastningen även från det gamla djurstallet och gödseln blir beaktade.

Om det i nya djurstallar, i utvidgningsdelar till djurstallar eller i nya gödsellager används flera olika tekniker, bestäms avståndet enligt vilken teknik som kräver det längsta avståndet.

Om minimiavståndskravet för utvidgningsdelen av djurstallet eller för utvidgningsdelen av gödsellagret inte uppfylls, är det i princip inte möjligt att utvidga det. I vissa situationer kan man överväga att tillämpa möjligheten till avvikelse i 3 § i förordningen, om

förutsättningarna för avvikelse från minimiavstånden enligt bilaga 1 uppfylls.

Förutsättningar för avvikelse är att en tillbyggnad till ett djurstall eller en tillbyggnad till en lagringsplats för stallgödsel inte kan placeras på fastigheten på en plats som uppfyller kravet på minimiavstånd **och** om avvikelsen från minimiavståndet med beaktande av de åtgärder och den teknik som ska användas för att minska luktspridning samt de lokala förhållandena **inte förorsakar allvarliga luktolägenheter** för det objekt som kan störas av lukt.

Om detta inte kan säkerställas genom ovan nämnda åtgärder, kan verksamhetsutövaren också i gamla djurstall och gödsellager föreslå tekniker som minskar luktolägenheten för att minska den totala luktolägenheten så att verksamheten inte medför betydande luktolägenheter för det objekt som kan störas av lukt.

10. Ska kraven på minimiavstånd i bilaga 1 tillämpas även på befintliga djurstall och gödsellager?

Nej, avståndskraven gäller nya djurstall, tillbyggnader och lagringsplatser för gödsel. Vid fastställandet av avståndskrav för tillbyggnader beaktas dock det totala antalet djur (i det gamla djurstallet och tillbyggnaden) inom den i anmälan avsedda verksamheten.

11. Om man bygger enbart ett djurstall utan gödselstäder, ska man då iaktta det längsta eller det kortaste avståndskravet enligt djurenheter i tabellen?

I en sådan situation kan man från fall till fall överväga att tillämpa avståndskraven för ett djurstall med en gödselstad med tätt täcke eller täcke. Då ska man från fall till fall även beakta de olägenheter som orsakas av gödseltransporten.

Om det är fråga om att pumpa flytgödsel genom ett tätt rörsystem för behandling någon annanstans, kan man från fall till fall överväga att tillämpa avståndskraven för en gödselstad med tätt täcke.

12. Om man på en gård uppför en tillbyggnad men inte bygger nya gödselstäder invid djurstallet utan enbart en fjärrgödselstad, ska man då göra en separat anmälan om fjärrgödselstaden?

Anmälningsförfarandet omfattar endast de gödselstäder som finns i närheten av djurstallet. Fjärrbehållare beaktas som lagringsplatser för gödsel, men placeringen av dem behandlas inte i samband med anmälningsförfarandet. För fjärrbehållare kan vid behov beviljas separata tillstånd om myndigheten anser att villkoren för tillståndsplikt uppfylls till exempel enligt lagen om grannelagsförhållanden.

13. Varför innehåller tabellen för svin avstånd och enheter upp till 3 000?

Avståndstabellen innehåller i fråga om svin fler djurenheter än gränsen för anmälningsförfarandet för djur. Det beror på att det finns sådana gårdar där det kan finnas färre slaktsvin och suggor än gränsen för direktivanläggningar (högst 2 000 slaktsvin eller högst 750 suggor). Antalet slaktsvin och suggor räknas inte ihop när de jämförs med gränserna för direktivanläggningar.

14. Hur ska myndigheten reagera om ett djurstall som omfattas av anmälningsförfarandet uppfyller avståndskraven men grannarna fortfarande upplever olägenhet och i höranden har påtalat lukt ?
(Svaret slutfört 27.3.2020)

Avståndstabellerna i bilaga 1 har utarbetats på basis av luktolägenhet. Om avståndet stämmer överens med tabellen, ses ingen orsak till åtgärder. Det kan visserligen finnas andra faktorer utifrån vilka man måste överväga tilläggsbestämmelser, såsom olägenhet som beror på regelbunden transport av gödsel, flyttning och transport av djur, upplagring av ensilage eller buller och damm. Myndigheten ska säkerställa att kraven enligt 115 d § i MSL uppfylls.

15. Gödselspridningsarealen beräknas enligt det antal djur som finns i djurstallet. Hur beräknas gödselspridningsarealen om antalet djur varierar mycket?

Vid beräkning av gödselspridningsarealen används allmänt det årliga medeltal som verksamhetsutövaren uppger. Uppgifter om antalet djur kan begäras av verksamhetsutövaren med tanke på uppföljningen och övervakningen av verksamheten. De rapporteringsskyldiga gårdarna rapporterar sitt antal djur till statens rapporteringssystem (YLVA). Via systemet får även kommunerna årligen uppgifter om antalet djur. Den nödvändiga gödselspridningsarealen kan årligen variera utifrån det antal djur som hålls i djurstallet.

16. Tillämpas bestämmelsen i 8 § om lagring av döda djur på ett ogenomträngligt underlag även på befintliga djurstall, även om man inte uppför någon anmälningspliktig tillbyggnad?

Nej.